

«сапер (розмінування)» та перегляд ряду галузевих державних стандартів технічних умов, що стосуються засобів та процесів протимінної діяльності, на їхню гендерну орієнтованість.

1. Скільки залишаться українців після війни: експерти про скорочення населення та катастрофічне співвідношення жінок і чоловіків. *TCH*. URL : <https://tsn.ua/exclusive/skilki-zalishitsya-ukrayinciv-pislya-viyni-eksperti-poyasnili-chomu-skorochuvatimetsya-kilkist-naselennya-2358379.html>.
2. Case of *Burden v. the United Kingdom*. Application no. 13378/05. 29 April 2008. *European Court of Human Rights*. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%3A%5B%5C%22001-86146%5C%22%5D%7D>.
3. Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#Text>.
4. Про затвердження Державного освітнього стандарту з професії «Сапер (розмінування)» : наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 807. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2022/09/12/Standart-profosv.Saper.rozminuvannya.807-09.09.2022.pdf>.
5. Професійний стандарт «Сапер (розмінування)». 2023. 43 с. URL : https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/551-ps_saper_rozminuvanna_zatverdzenij.pdf.
6. Про прийняття національних стандартів : наказ державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 13.03.2023 № 27. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0027774-23#Text>.
7. ДСТУ 7239:2011 Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація. *БУДСТАНДАРТ Online*. URL : https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=51051.
8. Морозова Д. М. Гендерний компонент в цивільній безпеці (засоби індивідуального захисту працюючих жінок). *Гендерна політика очима української молоді : матеріали підсумк. конф. XIV Регіонального наук. конкурсу молодих вчених* (м. Харків, 28 квіт. 2020 р.). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. С. 48–59. URL : https://eprints.kname.edu.ua/57394/1/%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%B4_%D0%BF%D0%BE%D0%B%D1%96%D1%82_2020.pdf.

УДК 305+316.647.8

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/353-355

Сергій ВЛАДОВ

начальник відділу організації
наукової роботи та гендерних питань,
кандидат технічних наук

Юлія РУДЬ

старший науковий співробітник
відділу організації наукової роботи
та гендерних питань Кременчуцького
льотного коледжу Харківського
національного університету внутрішніх
справ, кандидат економічних наук

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА STEM-ОСВІТУ: АНАЛІЗ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ З ПОГЛЯДУ НОВИХ ГОРИЗОНТІВ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У сучасному світі STEM-освіта (наука, технології, інженерія та математика) відіграє ключову роль у технологічному розвитку та інноваціях. Проте однією з важливих проблем, яка впливає на STEM-сферу, є гендерні стереотипи.

Згідно зі статистикою ООН в науковій сфері, як у світі, так і в Україні, жінок значно менше, ніж чоловіків; так, лише 33 % науковців є жінками. У деяких країнах спостерігається рівність чоловіків і жінок (за кількістю), зокрема, у таких галузях, як біологія, ботаніка, зоологія, мікробіологія, фізіологія, біохімія, та суміжних галузях, іноді жінки навіть переважають. Проте жінки залишаються меншістю в сферах цифрових технологій, комп'ютерної техніки, фізики, математики та інженерії. Наприклад, у сфері штучного інтелекту тільки 22 % науковців є жінками [1]. Саме ці галузі визначають цифрову революцію

і є професіями майбутнього. Крім того, жінки частіше отримують менші гранти на дослідження та мають менш оплачувані та коротші кар'єри порівняно з чоловіками. Уявлення, що точні науки, технології та інженерія – це виключно чоловічі справи, свідчить про гендерні упередження. Стереотипи кажуть нам про те, що жінки повинні обирати інші професії, такі як жінка-лікар, жінка-педагог, жінка – фахівець у галузі краси, і такі уявлення ще досі є прийнятними для більшості українців

До основних причин такого стану речей можна віднести:

1. Гендерні стереотипи. Загальнопоширені гендерні стереотипи можуть впливати на вибір професії. У багатьох суспільствах існують уявлення про те, що деякі STEM-професії більше підходять для чоловіків, тоді як інші – для жінок. Ці упередження можуть впливати на вибір кар'єри дівчат. Гендерні стереотипи впливають на уявлення про те, які професії і галузі вважаються прийнятними для чоловіків і жінок. Такі упередження можуть виникати ще на етапі дитинства через соціалізацію в родині, у школі та через масмедіа. У результаті дівчата та жінки можуть відчувати меншу підтримку та зацікавленість у виборі STEM-професій;

2. Недостатня підтримка та стимулювання. Деякі дівчата можуть відчувати відсутність підтримки та стимулювання з боку вчителів, батьків або підлітків, коли мова йде про вибір STEM-освіти та кар'єри;

3. Брак ролевих моделей. Недостатність жіночих ролевих моделей у STEM-галузях може зробити ці професії менш привабливими для дівчат. Відсутність прикладів успішних жінок у цих галузях може знизити мотивацію дівчат обирати STEM-кар'єру;

4. Передбачені труднощі. Деякі дівчата можуть вважати, що STEM-професії складніші або менш підходять їхнім інтересам або навичкам, що може вплинути на їхній вибір кар'єри.

Загалом багато факторів можуть впливати на вибір дівчатами кар'єри в STEM-галузях. Для збільшення участі жінок у STEM-освіті та професіях важливо створювати сприятливе середовище, в якому кожна особистість матиме рівні можливості для вибору та розвитку у вибраній галузі. Жодні гендерні стереотипи не повинні визначати майбутню кар'єру чи професійний вибір жінки. Кожна особистість має право на свободу вибору і розвитку у будь-якій галузі, яка відповідає її здібностям, інтересам та цілям.

Рівні права та можливості у STEM-освіті відіграють визначальну роль у створенні інноваційного суспільства. Коли в STEM-галузях представлені різні групи населення з різноманітними досвідом і поглядами, це сприяє знаходженню новаторських рішень і розвитку різних підходів до вирішення проблем.

Рівність у STEM-освіті дає змогу всім талановитим людям, незалежно від їхньої статі, етнічної приналежності або соціального статусу, розвивати свій потенціал та робити свій внесок у розвиток технологій та науки; сприяє залученню більшої кількості людей до наукових досліджень, технологічного розвитку та винаходів, що може значно розширити інноваційний потенціал суспільства.

Рівність можливостей у STEM-освіті веде до більш справедливого розподілу можливостей і ресурсів, сприяє підвищенню рівня життя та розвитку економіки; є не лише моральною необхідністю, але й стратегічним кроком у створенні інноваційного, конкурентоспроможного та стійкого суспільства, здатного вирішувати складні виклики сучасності.

Для ефективного розвитку напрямів STEM-освіти першочерговими завданнями є: створення і впровадження нових навчальних програм, посібників, підручників та інноваційних технологій навчання, що сприяють активному і практичному засвоєнню знань у STEM-галузях; організація курсів, семінарів, майстер-класів для вчителів та науковців, спрямованих на оновлення їхніх знань та компетенцій у STEM-галузях; створення і розвиток центрів та лабораторій з обладнанням для проведення практичних занять, досліджень та експериментів з різних галузей STEM; створення і розвиток центрів та лабораторій з обладнанням для проведення практичних занять, досліджень та експериментів з різних галузей STEM; сприяння ініціативам щодо проведення досліджень у STEM-галузях, які дозволять вивчити актуальні проблеми та розробити нові підходи та технології; систематичний моніторинг розвитку STEM-освіти, виявлення прогалин та проблем, а також прогнозування можливих тенденцій для підготовки адекватних стратегій розвитку.

В нашій країні вже існують STEM-центри та лабораторії (Музей науки в Києві, лабораторний комплекс «МАНлаб», лабораторія експериментальних досліджень ExLab, бізнес-інкубатор Ukrainian Future, тощо), які допомагають випробувати власні навички та

вміння в улюбленій галузі – астрономії, інженерії, математиці чи біології – експериментальним шляхом, але цього ще замало.

Спеціальності STEM – майбутнє післявоєнної України, вони є ключовими у відновленні країни. Важливо залучати дівчат і жінок до вивчення точних наук в Україні та подолати гендерні стереотипи, пов'язані з цим, вже сьогодні. Посилення ролі STEM-освіти відіграє ключову роль у модернізації освіти та становить важливу складову державної безпеки України. Це також сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної економіки та розвитку людського капіталу, що є одним із ключових факторів інноваційної діяльності у сфері освіти, яка відповідає потребам суспільства та вимогам економіки.

1. STEM: руйнуй стереотипи, а не життя. *Громадський простір*. URL : <https://www.prostir.ua/?news=stem-rujnuj-sterеotyру-a-ne-zhyttya>.

2. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика : монографія. Київ : «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с.

3. Заграй Л. Д. Теорії гендеру: Гендерні дослідження у психології : навч. посібник. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», 2019. 264 с.

УДК 305+355.212.5

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/355-357

Ганна ДЕКУСАР

старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

GENDER EQUALITY ISSUES IN THE ARMED FORCES: THE US ARMY AND THE ARMY OF UKRAINE

In 2015, US Secretary of Defense Ashley Carter signed an executive order allowing women to hold any position in the military hierarchy, including service on the front lines and in special forces.

In the United States, women have been allowed to serve in the military since 1991, but with restrictions. For example, they had the right to participate in ground operations, but without direct contact with the enemy. American women fought for the right to serve on an equal basis with men, and in the hottest spots, and 8 years ago they achieved results. Women soldiers were allowed to drive tanks, fire mortars, and command soldiers on the battlefield; serve in the Rangers, Green Berets, Navy SEALs, Marines, Airborne [2].

In Ukraine, legislators legalized equality in the Armed Forces of Ukraine for women and men three years later, in 2018. Women are accepted into the army on a voluntary basis (under contract) and are called up for military service in the military reserve, and are also required to perform military duty in the reserve and comply rules of military registration on an equal basis with men [1]. Already in October 2018, Poroshenko for the first time awarded the rank of major general to the Ukrainian, head of the Military Medical Directorate of the SBU, Lyudmila Shugaley. 2 years later, in 2020, the second woman in Ukraine, Yulia Laputina, received the rank of general. In both cases, the decisions made by the presidents were called political and demonstrative. Sometimes you can hear that some women in the Ukrainian army end up there because: for «dynastic» reasons or, for example, to find a husband. So does equality really exist in the Ukrainian army?

In the US military, women make up one-fifth of each branch of the military. The exception is the Marine Corps, where women account for only 8% of the total.

According to the Main Personnel Directorate of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine, 31 thousand women served in the Ukrainian army in October 2020. This is 12% of the total number of military personnel of the Armed Forces of Ukraine. Among them are 4,500 officers, about 1,300 warrant officers, approximately 24 thousand sergeants, foremen, soldiers, and more than 1,000 cadets [2].

Now let us drop a line about how things are going with gender equality in the Ukrainian army. In 2018, many positions appeared for which women can now serve under contract. A woman can hold a command position in a combat unit, she can be a star officer, a sniper and a grenade